

Да бъдеш горд, че си управляван

Ако един роб може да бъде убеден, че трябва да бъде роб, че неговото поробване е както правилно, така и законно, че той е законна собственост на своя господар и че е задължен да произвежда възможно най-много за своя господар, то тогава не е необходимо физически да бъде потискан. С други думи, поробването на ума прави поробването на тялото ненужно. И точно това прави вярата в „авторитета“: тя учи хората, че да предадеш на управляващата класа своето време, усилия и имущество, както и свободата си и управлението на своя собствен живот, е морална добродетел.

Много хора изразяват гордостта си от това, че са „спазващи закона данъкоплатци“, което означава само, че правят онова, което политиците им кажат да направят, и че дават на политиците пари. Когато се сблъскат с идеята, че е неправилно да бъдат насилствено лишавани от плодовете на своя труд, дори това да е направено „легално“, често такива хора разпалено *защитават* онези, които продължават да ги ограбват, настоявайки, че такъв грабеж е крайно необходим за човешката цивилизация. (Разбира се, те не използват термина „грабеж“, за да опишат ситуацията, въпреки че добре осъзнават какво би им се случило, ако откажат да плащат). По подобен начин, когато някой човек възразява срещу размера на облагането или друга насилствена мярка, която му налагат хората от „Властта“, други хора, които също са потискани, често заклеймяват онзи, който се възмущава, като му казват, че ако не му харесва начина, по който се отнасят към него, той трябва да напусне страната. Когато някой човек злослови по адрес на свой събрат-*жертва* на насилие затова, че се оплаква, е сигурен знак, че този човек всъщност изпитва *гордост* от

своето собствено поробване.

Фредерик Дъглас, бивш роб, свидетелства и описва това същото явление сред своите събратя-роби, много от които били горди от това колко усърдно работели за своите господари и колко точно вършели онова, което им кажели. От тяхна гледна точка робът-беглец е гнусен крадец, който е „откраднал“ себе си от господаря.

Дъглас описва, че много роби били напълно индоктринирани, до такава степен, че те истински вярвали, че собственото им поробване е справедливо и законно:

„Открих, че за да направиш доволен роб, е необходимо да го направиш немислец. Необходимо е да замъглиш морала и умствената проицателност и, доколкото е възможно, да унищожии способността му да разсъждава. Той не трябва да е в състояние да открие противоречията в робството; той трябва да бъде накаран да чувства, че робството е справедливо; а той може да бъде докаран до това състояние само когато престане да бъде човек“.

Въпреки че робството вече не се практикува открито, манталитетът на лоялното раболепие остава. Повечето хора не откриват противоречие в това на управляващата класа да бъде позволено насилствено да ограбва и управлява всеки друг човек, а всъщност чувстват, че ограбването и потисничеството са *справедливи*, до такава степен, че много хора наистина чувстват срам, когато бъдат заловени да пазят онова, което са спечелили с труд, и да управляват собствения си живот. Едно нещо е да чувстваш срам, когато са те хванали да крадеш, мамиш или извършваш агресия, а съвсем друго – да чувстваш срам затова, че си направил нещо, което, ако не бяха декретите („законите“) на политиците, ти би сметнал за напълно позволено. Такъв срам не идва от липсата на морал в самия акт; той идва само от

въображаемата липса на морал в неподчинението пред „авторитета“, т. е. „нарушаването на закона“.

Когато, например, обикновен гражданин бъде хванат, че върши „данъчни“ „измами“ или че няма регистрационен стикер на своята кола, или че пуши марихуана, или че прави нещо от хилядите други неща, които не представляват агресия срещу някой друг човек, но въпреки това са обявени от управляващата класа за „незаконни“, в съзнанието на този човек обикновено се появява някакво чувство за вина. Ако не изпитваш чувство, че си задължен да се подчиняваш, то това да бъдеш заловен и наказан от агентите на „Властта“ би тълкувал по същия начин, както това да те ухапе куче: като неприятна последица, която трябва да се избягва, но която не съдържа изобщо никакъв морален елемент. Обаче повечето хора чувстват, поне до известна степен, че това да бъдат заловени да извършват „престъпление“ без жертви показва някакъв вид морален неуспех на самите тях, защото не са вършили онова, което им казват. Желанието да получава одобрение от „авторитет“ е изключително силно у почти всеки човек и то до такава степен, че той дори не разбира това. Вездесъщото послание на авторитаризма оказва психологическо въздействие, което е далеч по-силно от това, което повечето хора могат да си представят, както показват експериментите на Милграм. Почти всеки човек показва драстичен емоционален стрес и дискомфорт всеки път, когато влезе в конфликт с „авторитет“, и усърдно ще се опитва, без оглед на това какви злини трябва да извърши, да спечели одобрението на своите господари.

Дори терминологията, която използват хората, илюстрира колко ефикасно са обучени да чувстват морално задължение да се подчиняват на „авторитет“. Това може да се види в такива прости фрази като „Не трябва да правиш

това“ или дори „Не може да правиш това“, когато става дума за поведение, което е обявено за „незаконно“ от управляващата класа. Такива фрази не просто изразяват потенциално неблагоприятни последици, а също така внушават, че щом някои действия са забранени от господарите, извършването им е лошо, непозволено или дори невъзможно („Не може да правиш това“!).

Разглеждането на статистическите факти показва силата на вярата в „авторитета“. В Съединените щати около 100 000 служители на Службата за вътрешните приходи ограбват около 200 000 000 жертви. Броят на онези, които са ограбени, надхвърля броя на грабителите около *две хиляди* пъти. Това никога не би могло да се постигне само с груба сила; то продължава само защото повечето от онези, които биват ограбвани чувстват *задължение* да бъдат ограбвани и си въобразяват, че тези грабежи са законни и валидни. Същото важи и за много други „закони“, които в общи линии се спазват, въпреки че броят на онези, които ги прилагат, е извънредно по-малък от този на хората, които те искат да управляват. Високата степен на „съгласие“ не е в резултат толкова от страха от наказание, колкото от чувството у управляваните, че те имат моралното задължение да съдействат със собственото си подчинение.